

«ایران» لایحه پرداخت حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی توسط صدا و سیما را بررسی می کند

پایان ۲۴ سال انتظار



سینا حسینی / از اوایل دهه ۸۰، باشگاه‌های استقلال و پرسپولیس که به دلیل وابستگی شدید به بودجه‌های دولتی با بحران‌های متعددی مواجه بودند، برای اولین بار موضوع دریافت حق پخش تلویزیونی را مطرح کردند. با این حال، مدیران وقت رسانه ملی نه تنها زیر بار پرداخت حق پخش به باشگاه‌های فوتبال نرفتند، بلکه با طرح این استدلال که «پخش مسابقات ورزشی از جمله خدمات رایگان و عمومی این رسانه است»، خود را از هرگونه الزام به پرداخت وجه به باشگاه‌های ورزشی مبرا دانستند. با وجود این، مدیران استقلال و پرسپولیس همچنان بر لزوم پیگیری قانونی این مطالبه پافشاری کردند. آنها معتقد بودند همان‌گونه که در سراسر دنیا رسانه‌ها بابت پخش مسابقات ورزشی هزینه پرداخت می‌کنند، تلویزیون نیز باید این مسئولیت را بر عهده بگیرد. اما نه تنها این فشارها به نتیجه نرسید، بلکه در برخی موارد، تعدادی از باشگاه‌ها برای پخش زنده بازی‌های خود در شبکه‌های استانی مجبور به پرداخت هزینه نیز شدند. به این ترتیب، مسأله حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی، بویژه در فوتبال، به یکی از چالش‌های جدی و مزمن ورزش ایران تبدیل شد. در اواسط دهه ۸۰ فدراسیون فوتبال نیز وارد این کارزار شد و تأکید کرد که رسانه ملی باید حق فوتبال را بپردازد. با این حال، مقاومت در صدا و سیما مانع از تحقق این مطالبه قانونی و منطقی شد. این کشمکش‌ها تا اوایل دهه ۹۰ ادامه یافت؛ تا جایی که در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ فدراسیون فوتبال در واکنش به عدم پرداخت حق پخش، مانع از ورود دوربین‌های تلویزیونی به ورزشگاه‌ها شد و برخی مسابقات با تأخیر روی آنتن رفتند. پس از بالا گرفتن این اختلافات، دولت و مجلس برای حل ماجرا وارد عمل شدند، اما مانیجی‌گری آنها نیز نتوانست گره پرداخت حق پخش تلویزیونی را باز کند. همین موضوع، ضرورت تصویب قانون نظام جامع باشگاه‌داری را بیش از پیش آشکار ساخت. در نهایت، با ارائه لایحه نظام جامع باشگاه‌داری، قانون پرداخت حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی به تصویب رسید و پس از حدود ۲۴ سال، قفل پرونده پرداخت حق پخش مسابقات ورزشی گشوده شد. هرچند برخی کارشناسان همچنان به مدل فعلی پرداخت انتقادهایی جدی وارد می‌دانند. این در حالی است که هیأت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام، در جلسه‌ای فوق‌العاده دیروز خود بررسی لایحه «نظام جامع باشگاه‌داری جمهوری اسلامی ایران» را ادامه داد و با تأیید پاره‌ای از مواد، برخی مواد این لایحه از جمله ماده ۱۷ که مربوط به حقوق تولید و پخش تلویزیونی، حقوق چندرسانه‌ای، بهره‌برداری از نشان باشگاه‌ها (آرم‌ها) می‌پردازد را مبهم و مغایر سیاست‌های کلی دانست. به منظور واکاوی دقیق تر این موضوع، به سراغ کارشناسان و صاحب‌نظران رفتم تا ابعاد مختلف مسأله را به صورت تخصصی بررسی کنیم.

حق پخش عامل توسعه ورزش



سید میلاد قوی

رئیس فدراسیون والیبال

مهری رنجبر / تحقق حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی برای فدراسیون‌ها، اقدامی بسیار مطلوب و ایده‌آل است. ما نیز در فدراسیون والیبال انتظار داریم این حق قانونی و منطقی در آینده نزدیک به تمامی رشته‌ها تسری یابد. همین‌که اجرای آن از فوتبال آغاز شده، خود اتفاقی مثبت و امیدوارکننده است؛ هرچند فوتبال، رشته‌ای کاملاً متمایز و غیرقابل مقایسه با سایر ورزش‌ها به شمار می‌آید. در هر کشور، رشته‌هایی وجود دارند که به‌نوعی هویت ورزشی آن کشور را نمایندگی می‌کنند. در ایران نیز ورزش‌هایی چون کشتی، وزنه‌برداری و تکواندو در سطح جهانی خوش درخشیده‌اند. خوشبختانه تیم ملی والیبال مردان ایران نیز امروز در جمع قدرت‌های برتر جهان قرار دارد و تیم ملی زنان نیز روزبه‌روز پیشرفت بیشتری از خود نشان می‌دهد. طبیعی است که دریافت حق پخش برای تمامی رشته‌ها به صورت همزمان امکان‌پذیر نیست و باید بر اساس اولویت‌ها و میزان مخاطبان هر رشته، این روند به تدریج اجرا شود.

در این میان، حمایت از باشگاه‌ها و تقویت منابع مالی پایدار اهمیت ویژه‌ای دارد. بدون تردید، درآمد حاصل از حق پخش تلویزیونی می‌تواند تأثیر چشمگیری در پیشبرد اهداف فدراسیون‌ها و توسعه رشته‌های ورزشی داشته باشد.

تا این لحظه، فدراسیون والیبال جلسه‌ای رسمی با سازمان صدا و سیما در زمینه دریافت حق پخش نداشته است، اما در حال بررسی دقیق قوانین و پیشنهادهای مرتبط هستیم. اطمینان دارم که اعطای حق پخش در نهایت محقق خواهد شد. البته باید پذیرفت که فوتبال، به دلیل شرایط خاص اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی خود، جایگاهی متفاوت از سایر رشته‌ها دارد. تفاوت هواداری میان فوتبال و دیگر رشته‌ها نیز انکارناپذیر است. با این حال، بازی‌های حساس والیبال ایران در رقابت‌های بین‌المللی همواره با استقبال گسترده‌ای مواجه شده است، هرچند مقایسه آن با فوتبال منصفانه نیست. در نهایت، باور دارم عدالت در اجرای حق پخش آن است که هر رشته به تناسب میزان هواداران و مخاطبان خود سهم ببرد. من این سخن را در مورد فوتبال می‌گویم و امیدوارم دیگر رشته‌ها نیز درباره والیبال چنین نگاه منصفانه‌ای را داشته باشند.

با حق پخش تلویزیونی، ورزش ایران قوی می‌شود



جواد داوری

رئیس فدراسیون بسکتبال ایران

پرپسا غفاری / تحقق پرداخت حق پخش تلویزیونی به فدراسیون‌ها سرمنشأ اتفاقات مثبتی در ورزش ایران است. رادیو و تلویزیون از مسابقات زنده ورزشی به عنوان برنامه‌های آماده جهانی می‌کنند و با توجه به علاقه جهانی به ورزش، در جریان پخش این مسابقات، اقدام به پخش آگهی‌های بازرگانی می‌کنند و از این طریق سود کلانی نیز به دست می‌آورند. بدیهی است که هرچه مسابقه جذاب‌تر و تعداد مخاطبان رادیو و تلویزیونی آن بیشتر باشد، ارزش مالی قرارداد حق پخش نیز افزایش می‌یابد؛ به همین دلیل حق پخش مسابقات فوتبال از سایر رشته‌های ورزشی بیشتر است. اما همان‌طور که در جلسات بین شورای راهبردی صدا و سیما و وزیر ورزش مطرح شد، به علت جذابیت سه رشته فوتبال، بسکتبال و والیبال، درصد بیشتری از حق پخش تلویزیونی به این فدراسیون‌ها تعلق می‌گیرد. برنامه‌ریزی این موضوع نیز مربوط به دوران پیش از «جنگ تحمیلی ۱۲ روزه» است که وقعه ایجادشده در آن، تصویب

لایحه نظام جامع باشگاه‌داری، موفقیتی بزرگ برای ورزش ایران است

اخلاقی امیری: پرداخت حق پخش اقتصاد ورزش را احیا می‌کند



گروه ورزشی / عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی با اشاره به تصویب لایحه پرداخت حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی توسط صدا و سیما به باشگاه‌ها و فدراسیون‌های ورزشی توضیح داد: «این اتفاق بدون تردید یکی از موفقیت‌های دولت و مجلس در جهت حمایت از بخش خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد در این حوزه به شمار می‌رود که می‌تواند منشأ خدمات فراوانی در این بخش باشد.»

حسن علی اخلاقی‌امیری در ادامه توضیح داد: «ما هرچه به مجموعه‌های خصوصی در کشور اعتماد می‌توانیم در حوزه نظارت و کارهای ستادی شاهه موفقیت‌های بیشتری از دولت باشیم. در لایحه نظام جامع باشگاه‌داری، مردم در درجه اول مورد توجه قرار دارند. ما برای اینکه جامعه‌ای پویا و باشناط داشته باشیم، باید توجه ویژه‌ای به سازمان‌های مردم‌نهاد و فدراسیون‌های ورزشی داشته باشیم. لایحه نظام باشگاه‌داری از دیدگاه من، توجه دوباره به ورزش ایران پس از ۴۰ سال است؛ اتفاقی مبارک و امیدبخش.» وی در ادامه توضیح داد: «در بخش‌هایی از این لایحه تلاش شده تا برای سرمایه‌گذاران در حوزه ورزش، مشوق‌های ایده‌آلی در نظر گرفته شود تا آنها تشویق به فعالیت بیشتر در زمینه ایجاد زیرساخت‌های ورزشی شوند. اما در کنار آن، موضوع حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی نیز به صورت ویژه مورد توجه قرار گرفته تا بتوانیم بر اساس ضوابط و مقررات قانونی، از باشگاه‌ها و فدراسیون‌های ورزشی حمایت لازم را به عمل آوریم.»

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در بخش دیگری از توضیحات خود می‌گوید: «قانون پرداخت حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی، سرآغاز یک تحول بزرگ است. ما همواره تأکید کرده‌ایم که دولت نباید متولی‌گری داشته باشد. از طرفی، کمک مستقیم بخش دولتی به ورزش را نیز ممنوع کردیم؛ بنابراین لازم بود مسیری برای دسترسی به درآمد مشروع برای فدراسیون‌های ورزشی و باشگاه‌ها ایجاد شود. این مسیر، در قالب دریافت حق پخش تلویزیونی تعریف شد تا باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها، بویژه در این دوره که با مشکلات اقتصادی روبه‌رو هستند، بتوانند از منابع درآمدی پایداری بهره‌مند شوند. از این رو به اعتقاد من، تصمیم دولت در این باره اقدامی منطقی و ایده‌آل بود که با همراهی مجلس به سرانجام رسید.»

اخلاقی‌امیری در ادامه توضیح داد: «با تصویب این قانون، باشگاه‌ها و فدراسیون‌های ورزشی با دریافت درآمد حاصل از حق پخش تلویزیونی مسابقات، از نظر اقتصادی احیا می‌شوند. این اتفاق، برای داشتن جامعه‌ای شاداب، پویا و با نشاط، بسیار حائز اهمیت است.» وی در واکنش به برخی ایرادها از سوی کارشناسان مبنی بر اینکه چرا باید حق پخش تلویزیونی با کمک سازمان برنامه و بودجه در سال اول اجرا شود، می‌گوید: «این لایحه همچنان در حال تکمیل است. بهتر است اجازه دهیم مراحل نهایی آن انجام شود؛ پس از آن می‌توان درباره جزئیات، مشکلات احتمالی و نحوه پرداخت‌ها به صورت دقیق‌تر صحبت کرد.»

پخش مسابقات توسط صداوسیما رایگان نیست

پوردهقان: حق پخش تلویزیونی نباید از جیب مردم پرداخت شود



گروه ورزشی / عضو فراکسیون ورزش مجلس شورای اسلامی با اشاره به تصویب لایحه پرداخت حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی توسط صداوسیما توضیح داد: «برای نمایندگان مجلس در مقطع کنونی مهم بود که قانون پرداخت حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی توسط صداوسیما در صحن مجلس تصویب شود تا حقوق ورزشکاران و باشگاه‌ها احصا شود، طبعاً امکان بازنگری و اصلاح در ساختار این قانون وجود دارد.»

مصطفی پوردهقان، عضو فراکسیون ورزش مجلس، در گفت‌وگو با خبرنگار «ایران» توضیح داد: «ما برای این لایحه وقت بسیار زیادی گذاشتیم. من به عنوان مخالف این قانون تأکید داشتم که صداوسیما اصرار دارد مسابقات را به صورت رایگان پخش کند، در حالی که هزینه‌های صداوسیما از بودجه عمومی تأمین می‌شود؛ بنابراین، رایگان بودن پخش مسابقات معنا و مفهوم ندارد.» وی در ادامه می‌گوید: «این قانون می‌تواند تحولی بزرگ در زمینه ایجاد زیرساخت‌های ورزشی توسط فدراسیون‌ها و باشگاه‌های ورزشی ایجاد کند، به شرطی که حق پخش واقعی مسابقات توسط صداوسیما پرداخت شود. آقایان رفت‌وآمدهای متعددی به مجلس داشتند و تأکید می‌کردند که درآمد‌های صداوسیما برای سرمایه‌گذاری هزینه نمی‌شود، بلکه صرف هزینه‌های جاری، ایجاد زیرساخت در مرکز استان‌ها و تولیدات این سازمان می‌شود؛ به همین دلیل، بودجه مازادی برای پرداخت حق پخش تلویزیونی وجود ندارد. اما این مسأله مورد قبول افکار عمومی نیست. از طرفی، صداوسیما باید به سمت کاهش هزینه‌ها و جابجایی بود. من به همین دلیل مخالف این قانون بودم، زیرا در مقطع کنونی، هزینه حق پخش تلویزیونی مسابقات از جیب مردم پرداخت می‌شود، در حالی که این اتفاق قابل قبول نیست.»

پوردهقان در بخش دیگری از گفت‌وگو بیان کرد: «دولت در مقطع کنونی با کسری بودجه مواجه است و ما بار مالی پرداخت حق پخش تلویزیونی مسابقات را نیز به میزان کسری بودجه اضافه کرده‌ایم، در حالی که این اقدام اصلاً منطقی نیست. اما نمایندگان اصرار داشتند که ابتدا قانون پرداخت حق پخش، که حق واقعی باشگاه‌ها و فدراسیون‌هاست، تصویب شود و سپس به اصلاح آن پرداخته شود. من هم موافق این نظر هستم، اما ای کاش از همان ابتدای کار قانون به درستی تهیه می‌شد تا بعدها دچار چالش نشویم. در مجموع، این قانون از نظر من خوب است، به شرط آنکه مواضع آن برطرف شود.»

باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها با لایحه دولت به حق واقعی خود دسترسی پیدا کردند

راستینه: حق پخش تلویزیونی حق مشروع ورزش ایران است



گروه ورزشی / عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی با اشاره به تصویب لایحه پیشنهادی دولت در مجلس می‌گوید: «این اقدام صرفاً برای احقاق حقوق مادی و معنوی باشگاه‌ها و فدراسیون‌های ورزشی از سوی دولت و مجلس انجام شد تا باشگاه‌ها به معنای واقعی از حقوق خود در این حوزه بهره‌مند شوند.»

احمد راستینه، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی، درباره اهمیت موضوع پرداخت حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی توسط صداوسیما و اقدام دولت و مجلس در راستای اجرایی شدن این قانون، به خبرنگار «ایران» توضیح داد: «بر اساس قانون نظام جامع باشگاه‌داری در ایران، باشگاه‌های ورزشی جزو ذی‌نفعان موضوع حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی به شمار می‌آیند. همان‌طور که در سراسر دنیا باشگاه‌ها از منافع حق پخش تلویزیونی مسابقات برخوردار هستند، ضرورت ایجاب می‌کرد این موضوع در ایران نیز به صورت قانونمند انجام شود تا باشگاه‌ها و فدراسیون‌های ورزشی از این حق مشروع خود منتفع شوند.» وی در ادامه می‌گوید: «با در نظر گرفتن این مسأله مهم، پس از سال‌ها، توافق نهایی میان دولت و مجلس انجام شد تا صداوسیما بر اساس قانون، از محل درآمدهای خود سهم باشگاه‌ها و فدراسیون‌های ورزشی را نیز پرداخت کند. اکنون لازم است با انجام مراحل اولیه، پیش نویس این نامه پرداخت حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی با توافق میان دو وزارتخانه ورزش و جوانان و فرهنگ و ارشاد اسلامی و همچنین صداوسیما تهیه شود تا پس از سال‌ها، گره گور پرونده حق پخش تلویزیونی مسابقات باز شود و باشگاه‌ها و فدراسیون‌های ورزشی به حق واقعی خود دست یابند.»

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس در بخش دیگری از سخنان خود توضیح داد: «برای جلوگیری از ایجاد مشکل در اجرای پرداخت حق پخش تلویزیونی در سال اول، از دولت خواستیم با همکاری سازمان برنامه و بودجه، رقم مشخصی در بودجه سنواری صداوسیما تعیین شود تا منابعی برای پرداخت این مبلغ به باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها ایجاد نشود. قرار است دو وزارتخانه مذکور و صداوسیما در این خصوص تصمیم‌گیری نهایی را انجام دهند.»

راستینه در پایان توضیح داد: «همزمان با این اقدامات، لایحه مربوط به پرداخت حق پخش تلویزیونی به مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای نگهبان نیز ارسال شده است تا پس از تصویب نهایی، فرآیند تحقیق این موضوع به صورت کامل انجام شود. مطمئناً در هفته‌های آتی و پس از تأیید نهایی توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای نگهبان، اطلاع‌رسانی کامل در این خصوص صورت خواهد گرفت تا مردم و افکار عمومی در جریان جزئیات آن قرار گیرند.»